

DE ARME WERKNEEMSTERS IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Directie Arbeidsmarkt en Inclusie
View.brussels & Actiris Inclusive, dienst Antidiscriminatie

18/05/2021

Inhoud

De tewerkstelling van vrouwen in Brussel

Profiel van de Brusselse werkneemsters

Factoren van armoede in tewerkstelling

Sectorale tendenzen

De onzichtbaar gemaakte vrouwen

De tewerkstelling van vrouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

- ▶ Vrouwelijke bevolking in de meerderheid in Brussel

01/01/2020

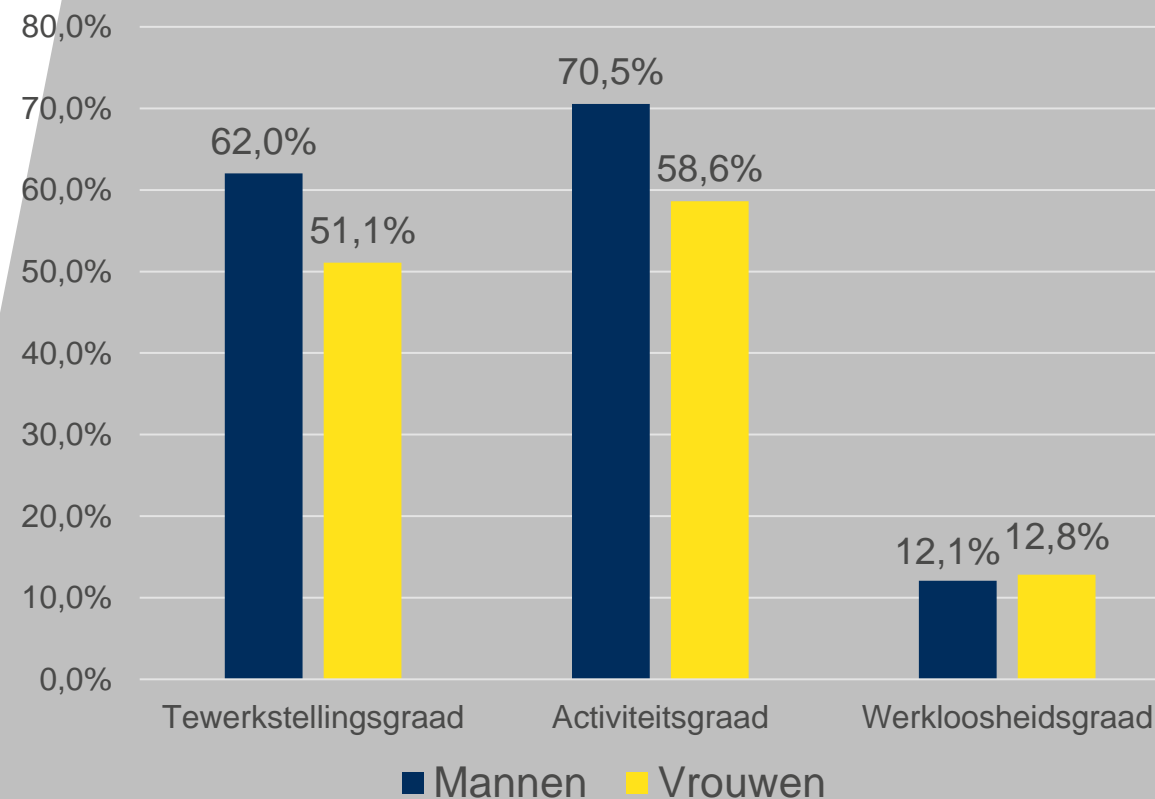
597.706

620.549

De bevolking op beroepsactieve leeftijd bedraagt ongeveer **410.000** vrouwen

- ▶ 4 vrouwen op 10 zijn uitgesloten van de arbeidsmarkt tegenover 3 mannen op 10

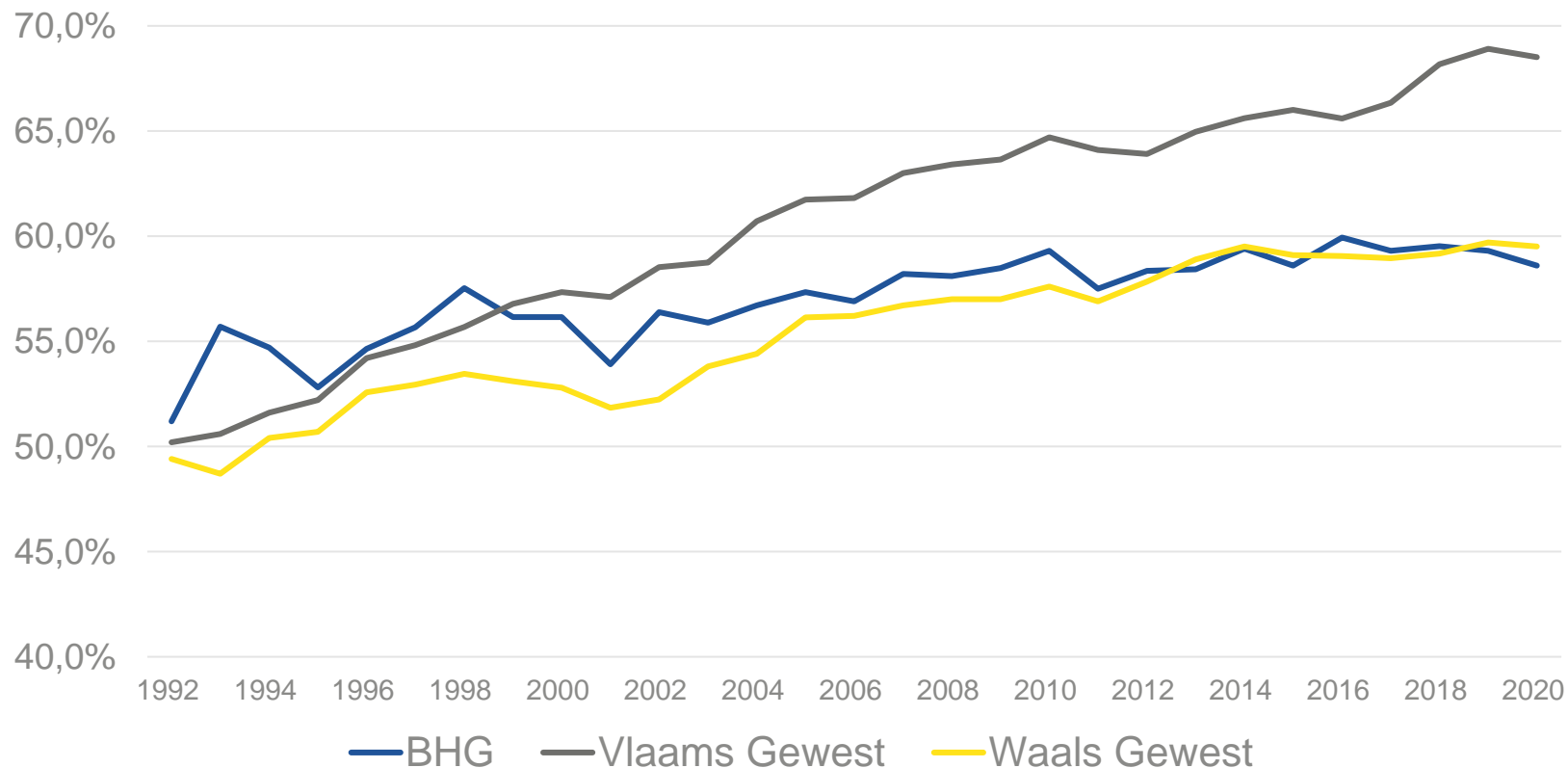
Tewerkstellings-, activiteits- en werkloosheidsgraad van Brusselaars (m/v) (15-64 jaar) in 2020

De tewerkstelling van vrouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Activiteitsgraad van vrouwen (15-64 jaar)
van 1992 tot 2020

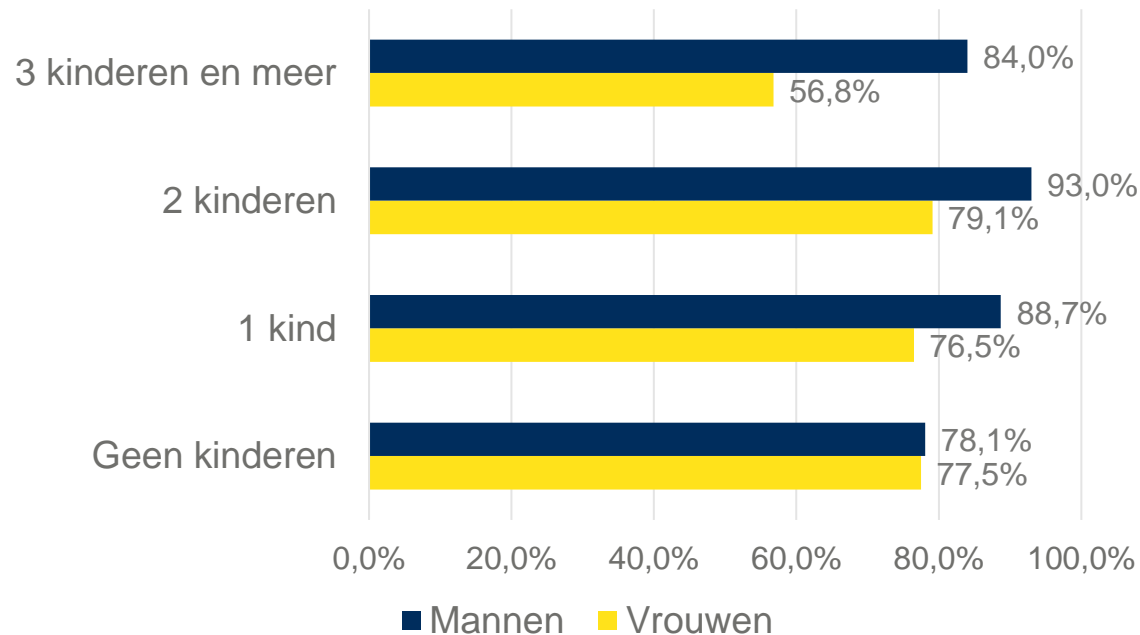

De activiteitsgraad van vrouwen in Brussel loopt achter op de twee andere gewesten

De tewerkstelling van vrouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Tewerkstellingsgraad (25-49 jaar) volgens het aantal kinderen in België in 2016

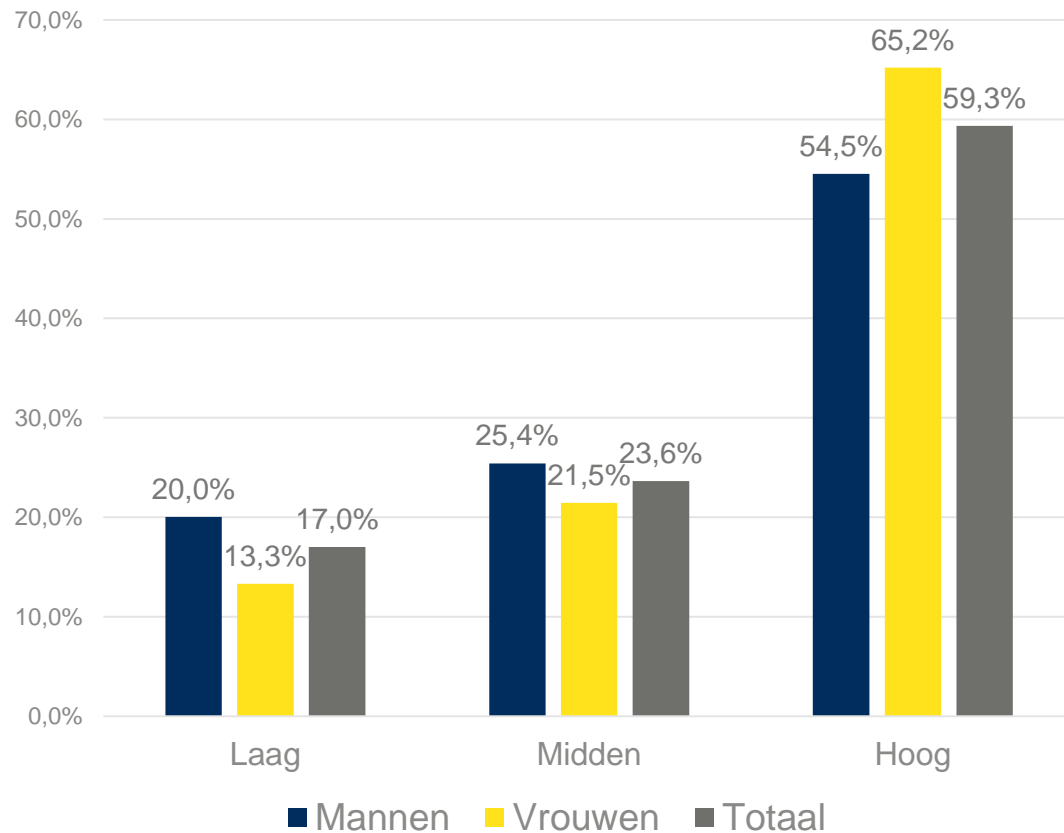

- De tewerkstellingsgraad van vrouwen vermindert met de aanwezigheid van kinderen, in tegenstelling tot mannen
- Voornaamste reden om deeltijds te werken voor vrouwen (24,0 %): de zorg voor kinderen of andere zorgbehoevende personen
- De dekking van de opvangstructuren bedraagt 30 % in Brussel

Profiel van de Brusselse werknemers

Verdeling van Brusselse werknemers per studieniveau (15 jaar en +)

Het kwalificatieniveau van vrouwen ligt in Brussel hoger dan dat van mannen

70,8 % van de Brusselse werknemers is van buitenlandse afkomst (73,4 % bij de mannen)

Armoede in tewerkstelling?

- ▶ **Definities van armoede**
- ▶ **Tewerkstelling behoedt niet systematisch voor armoede**
- ▶ **Vrouwen lopen meer risico op armoede dan mannen**

*11,4 % armoederisicograad voor de werknemers en werkneemsters in het BHG
(tegenover 67,1 % voor de werklozen)*

Voor heel België: 4,8 %

Factoren van armoede in tewerkstelling

1. Laag inkomen

- ▶ **Loonkloof** tussen vrouwen en mannen in België in 2018
 - **23,1 %** als we het gemiddelde brutojaarsalaris in overweging nemen zonder correctie voor arbeidsduur
 - **9,2 %** in voltijdse equivalenten

Factoren van armoede in tewerkstelling

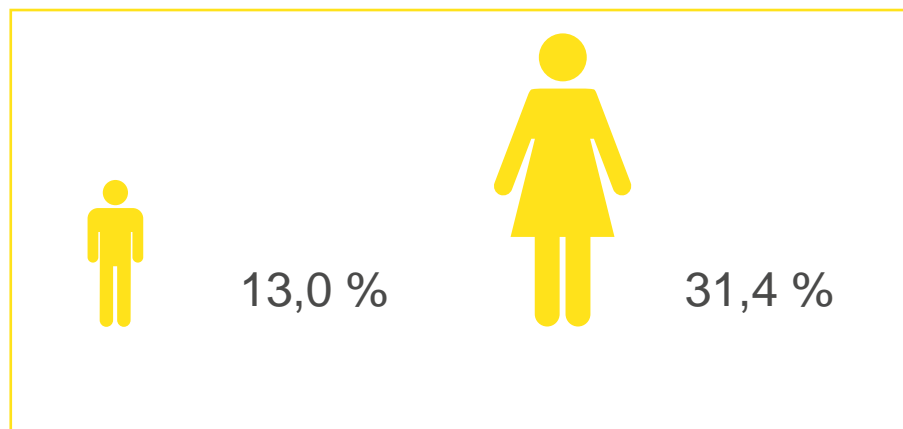

2. Vormen van preciaire arbeid

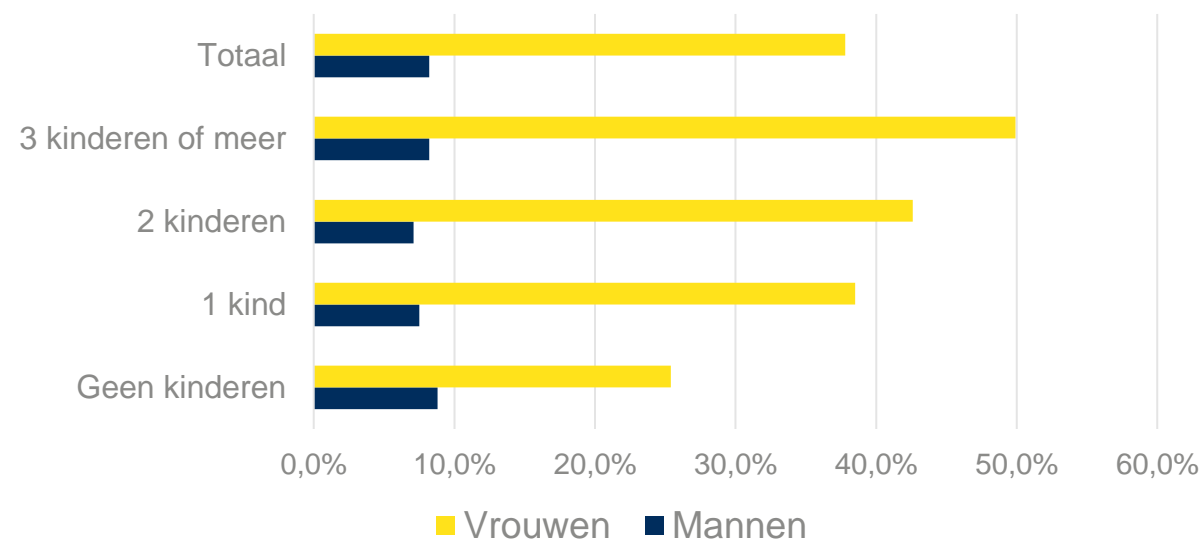
Deeltijds werk, tijdelijk werk, dienstencheques, uitzendwerk, flexi-jobs of studentenjobs enz.

Brusselse vrouwen werken drie keer vaker deeltijds dan mannen (2020)

Deeltijds werk bij de loontrekkenden

Percentage deeltijds werk bij loontrekkenden van 25 tot 49 jaar volgens het aantal kinderen in België in 2020

Bronnen: FOD Economie - ADSEI (EAK), berekeningen view.brussels

Factoren van armoede in tewerkstelling

3. Gezinssituatie

- ▶ **3/4 van het ouderschapsverlof** wordt door vrouwen opgenomen
- ▶ In Brussel groeit **een kind op vier** op in een eenoudergezin
- ▶ In **negen op tien gevallen** neemt de moeder de zorg op zich
- ▶ Ruim de helft van de alleenstaande moeders heeft **een niet-Europese afkomst**
- ▶ De **dekkingsgraad van de opvangstructuren** bedraagt 30 % in het BHG

Waarvan 10 % niet-gesubsidieerde opvangstructuren, die dus financieel moeilijk toegankelijk zijn

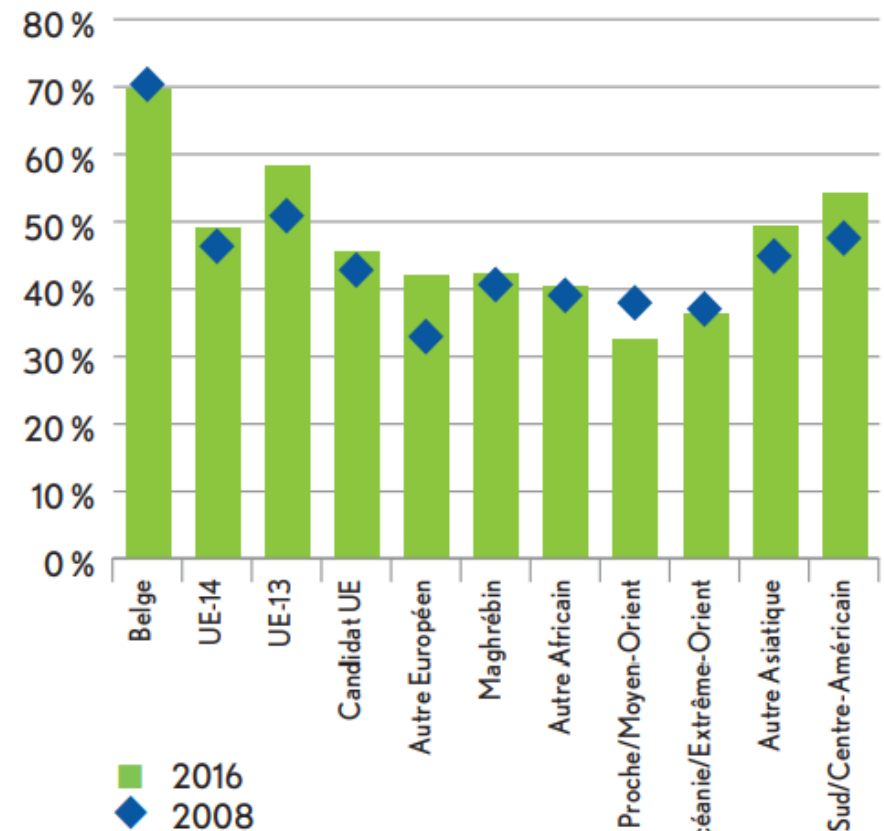
Deze dekkingsgraad ligt lager in de achtergestelde gemeenten van Brussel

Factoren van armoede in tewerkstelling

4. Herkomst

- ▶ **79,8 %** van de vrouwelijke Brusselse bevolking op beroepsactieve leeftijd is **van buitenlandse afkomst** en België heeft in de EU de laagste graad van inschakeling van personen van buitenlandse afkomst op de arbeidsmarkt
- ▶ **Discriminatie bij aanwerving** is een feit, zelfs bij een gelijkwaardig kwalificatieniveau
- ▶ Vrouwen van buitenlandse afkomst worden ook gediscrimineerd ten opzichte van mannen van buitenlandse afkomst
- ▶ Fenomeen van **ethnostratificatie** per sector, statuut en functie

Tewerkstellingsgraad volgens origine in het BHG (20-64 jaar, 2008-2016)

Bronnen: Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, KSZ, berekeningen: FOD WASO/Unia zie UNIA, Monitoring 2019 (p. 51)

Sectorale tendenzen

- ▶ **Oververtegenwoordiging van vrouwen** in de dienstenchequesector, de uitzendsector en de sectoren van de zorg aan personen, gezondheidszorg en detailhandel
- ▶ Precaire **arbeidsvoorwaarden, tewerkstellingsvoorwaarden en loonvoorwaarden**
- ▶ Professionele concentratie-index en **etnostratificatie-index: oververtegenwoordiging van een groep van werknemers van buitenlandse afkomst**
 - In **schoonmaak / veiligheid / milieu** (Turkije (2,0), Oost-EU (1,8), andere Afrikaanse landen (1,6) en Maghreblanden (1,2))
 - In de **medische / paramedische** sector (Congo/Burundi/Rwanda (2,0), van "andere Afrikaanse" afkomst (1,5) en Maghreblanden (1,2))

Sectorale tendenzen

- **75,8 %** van de **vrouwelijke** loontrekkenden
- **37,2 %** van de **laaggeschoolde** loontrekkenden tegenover 12,1 % voor de Brusselse interne werkgelegenheid
- **53,4 %** van de **deeltijdse** banen tegenover 20,5 % in de gewestelijke tewerkstelling
- **98,4 %** van de Brusselse loontrekkenden **van buitenlandse herkomst**

Bronnen: FOD Economie - ADSEI (EAK), KSZ, RSZ, berekeningen view.brussels
DULBEA Leduc, E. & Tojerow, I. (2020), "Subsidizing Domestic Services as a Tool to Fight Unemployment: Effectiveness and Hidden Costs", IZA DP No.13544

Dienstencheques

31.167 arbeidsplaatsen in Brussel in 2018

Kenmerken van de sector:

- **Precaire arbeidsomstandigheden:** zeer zware beroepen, verhoogd risico op musculoskeletale aandoeningen, lage verloning, geen loopbaanontwikkeling enz.

→ Studie Dulbea

- Kans op **arbeidsongeschiktheid** verhoogt met **85 %**
- Kans op **invaliditeit** verhoogt met **260 %** binnen de 5 jaar

Sectorale tendenzen

- **53,9 % van de vrouwelijke loontrekkenden**
- **64,3 % van de hooggeschoolde loontrekkenden** tegenover 60,3 % voor de Brusselse interne werkgelegenheid
- **26,5 % van de deeltijdse banen** tegenover 20,5 % in de gewestelijke tewerkstelling
- **12,1 % van de tijdelijke betrekkingen** tegenover 10,2 % in de gewestelijke tewerkstelling
- **82,6 % van de Brusselse loontrekkenden van buitenlandse herkomst**

Uitzendarbeid

20 155 arbeidsplaatsen in Brussel in 2018

Kenmerken van de sector:

- Arbeidsvoorwaarden hangen af van de activiteitensector van de klant
- Vorm van precaire arbeid

Sectorale tendenzen

- **56,6 % van de vrouwelijke** loontrekkenden
- **26,2 %** van de jonge loontrekkenden **jonger dan 30 jaar** tegenover 15,5 % in het geheel van de activiteiten
- **20,9 %** van de **laaggeschoolde loontrekkenden** tegenover 12,1 % voor de Brusselse interne werkgelegenheid
- **29,5 %** van de **deeltijdse** banen tegenover 20,5 % in de gewestelijke tewerkstelling
- **16,9 % van de tijdelijke betrekkingen** tegenover 10,2 % in de gewestelijke tewerkstelling
- **74,0 %** van de Brusselse loontrekkenden **van buitenlandse herkomst**

Bronnen: RSZ, FOD Economie - ADSEI (EAK), KSZ, berekeningen view.brussels

Detailhandel

31.837 arbeidsplaatsen in Brussel in 2018

Kenmerken van de sector:

- Precaire arbeidsvoorwaarden
- Kwetsbare profielen

De onzichtbaar gemaakte vrouwen

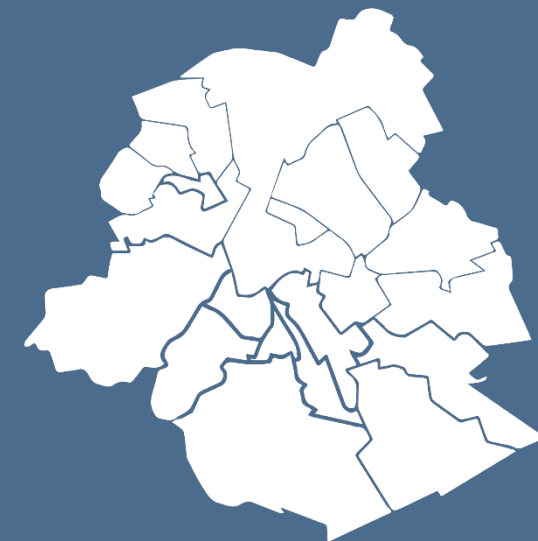

1. Gebrek aan gendergerelateerde gegevens
2. Bepaalde factoren van discriminatie in tewerkstelling en van preciaire tewerkstelling zijn niet - voldoende - in kaart gebracht: hoofddoek, handicap enz.
3. Bepaalde uiterst kwetsbare groepen ontsnappen aan de statistieken/openbaar beleid

Niet-aangegeven werknemers, zelfstandigen in bijberoep, mantelzorgers, vrouwen zonder papieren, vrouwen uitgesloten uit de werkloosheid, vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld,...

Ontbrekende gegevens

- ▶ Armoederisicograad van de werkneemsters in het BHG
- ▶ Tewerkstellingsgraad volgens het aantal kinderen per gewest
- ▶ Loonkloof per gewest
- ▶ Deeltijdse tewerkstelling volgens het aantal kinderen per gewest
- ▶ Gegevens over de uitzendkrachten zijn nog onduidelijk (via Federgon: gewerkte uren)

Verwante thema's

- ▶ Individualisering van de rechten
- ▶ Collectieve arbeidsduurverkorting
- ▶ Erkenning van zware beroepen
- ▶ Aantal arme werkneemster met een handicap
- ▶ Gevolgen van kwetsbaarheid op de gezondheid van vrouwen
- ▶ Continuüm arme werkneemsters, vrouwelijke werklozen en gepensioneerden en arme kinderen
- ▶ Uitsluiting uit de werkloosheid hoofdzakelijk van vrouwen

Spreeksters

View.brussels, Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid en Opleiding

- ▶ DEL MOLINO TALAVERA Sara, arbeidsmarktanalist, sdelmolinotalavera@actiris.be
- ▶ DEVUYST Emmanuelle, diversiteitsanalist, edevuyst@actiris.be

Actiris Inclusive, dienst Antidiscriminatie

- ▶ VARRASSO Manuela, antidiscriminatieconsulent, mvarrasso@actiris.be

**Bedankt voor uw
aandacht!**

**Merci de votre
attention!**

